

1. *Melléklet a 24361-1/2013. számú előterjesztéshez*

.../.... (2013...) EMMI rendelet
a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § i) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

1. § A rendelet hatálya kiterjed:

- a) fenntartóra tekintet nélkül a kollégiumokra, függetlenül attól, hogy önálló intézményként, vagy másik intézmény szervezetéhez tartozva, szervezetileg összevonva működik,
- b) a kollégiumban foglalkoztatott pedagógusokra és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben alkalmazottakra, továbbá a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottakra,
- c) a kollégiummal jogviszonyban álló tanulókra (a továbbiakban: tanuló).

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában:

- a) *kollégiumi csoport*: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 23. pontja szerint, a kollégiumi, externátusi felvételt nyert tanulókból kialakított, pedagógus (csoportvezető nevelőtanár) által irányított állandó diákközösség; létszámát a köznevelési törvény 4. sz. mellékletének 15. pontja alapján kell megállapítani;
- b) *foglalkozási csoport*: az Nkt. 4. melléklete szerint megszervezett kollégiumi csoportok tanulóiból a kollégium pedagógiai programja alapján a kollégiumi neveléshez és oktatáshoz, a szabadidő eltöltéséhez szervezett legalább öt tanulóiból álló, pedagógus vagy a kollégium vezetője által megbízott személy által irányított tanulóközösség;
- c) *kollégiumi közösségek működésével összefüggő foglalkozás*: a kollégiumi tanulók részére szervezett, pedagógus által irányított, a kollégium folyamatos, rendszeres, zavarmentes működéséhez szükséges ismeretek átadását szolgáló foglalkozás
- d) *kollégiumi szervezeti egység*: a rendelet 3. § (3) pontjában meghatározott feladat végrehajtásához kialakított, épületenként és nemenként átlagosan száz, legfeljebb százharminc tanulóiból álló, pedagógus által irányított diákközösség;

- e) *kötelező kollégiumi foglalkozás*: pedagógus által irányított foglalkozás, amelynek megszervezése a kollégium részére kötelező, és amelyen a tanuló köteles részt venni;
- f) *szabadon választható foglalkozás*: pedagógus által irányított foglalkozás, amelynek megszervezése a lehetséges kollégiumi kínálatból választott tanulói igény alapján a kollégiumnak kötelező, s amelyen a tanuló választása alapján köteles részt venni;
- g) *csoportvezetői foglalkozás*: a csoportvezető nevelőtanár által irányított, a csoporthoz tartozó tanulók számára kötelező foglalkozás, amelynek célja a kollégiumi csoport életével kapcsolatos események, tevékenységek, feladatok, problémák megbeszélése, értékelése;
- h) *szakkollégiumi foglalkozás*: elsősorban speciális ismereteket adó, tudásgazdagító, a valamely területen tehetséges tanulókat intenzíven továbbfejlesztő egyéni és csoportos foglalkozás, amely közösségi fejlesztést, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló (szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekkar, program, művészeti csoport, tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, bajnokság, diáknap) csoportos tevékenységek körét foglalja össze;
- i) *tematikus csoportfoglalkozás*: a 2. melléklet szerinti keretterv és 3. mellékletében szereplő keretprogramterv alapján tervezett foglalkozás, melyet vagy a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére kell megszervezni.

3. A kollégiumi foglalkozások formái, megszervezésükre vonatkozó szabályok

3. § (1) A kollégium – a nevelési és oktatási feladatainak teljesítéséhez – a tanulók részére kollégiumi foglalkozásokat szervez.

(2) Az Nkt. 28. § (1) bekezdésében meghatározott időkeret terhére szervezett kollégiumi foglalkozás lehet:

- a) felzárkóztató, tehetség kibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő egyéni vagy csoportos,
- b) közösségi fejlesztést megvalósító csoportos,
- c) a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos,
  - ca) szakkör,
  - cb) érdeklődési kör,
  - cc) önképzőkör,
  - cd) énekkar,
  - ce) művészeti csoport,
  - cf) tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, bajnokság, diáknap,
- d) a tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni,
- e) a kollégiumi közösségek működésével összefüggő csoportos foglalkozás.

- (3) A kollégiumban az Nkt. 28. § (3) bekezdésének megfelelően gondoskodni kell
- a) az iskolai, kollégiumi foglalkozásokon részt nem vevő tanulók folyamatos pedagógiai felügyeletéről,
  - b) a kollégium működtetéséről,
  - c) a kollégiumi élet szervezéséről.

4. § (1) A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet

- a) kötelező,
- b) szabadon választható.

(2) A tanuló heti tizenhárom órában köteles részt venni a 3. § (2) bekezdésének *a)* pontjában, heti egy órában a 3. § (2) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott foglalkozásokon. A tanuló a kollégium által biztosított lehetőségek közül szabadon választott, további heti egy foglalkozáson köteles részt venni. A 3. § (2) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott foglalkozások látogatása alól a tanuló – a kollégium házirendjében meghatározott elvek szerint, részben vagy egészben, kivéve az ebben a keretben szervezett tematikus csoportfoglalkozásokat – felmentést kaphat.

(3) A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Az éves tanulói foglalkozási terv kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat.

(4) A kollégiumnak – az éves tanulói foglalkozási terv elkészítéséhez – minden tanév első hetében fel kell mérnie, hogy hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni.

(5) Az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégium vezetője készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el, a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig. Az éves tanulói foglalkozási tervet – az elfogadást követő három munkanapon belül – a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be írásban a kollégium vezetőjének, hogy melyik szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.

4. A középiskolai szakkollégiumokra, középiskolai szakkollégiumi foglalkozásokra vonatkozó külön szabályok

5. § (1) Az Nkt. 17. § (3) bekezdése alapján a kollégium – részben vagy egészben, e rendeletben meghatározottak szerint – szakkollégiumként is működhet.

(2) A középiskolai szakkollégium:

- a) a köznevelési rendszerében a kollégiumi nevelés országos szerepét és a köznevelési kollégiumok feladatait kiegészítő, sajátos többlet feladatot ellátó kollégium,
- b) társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy megfelelő közösségi környezetet teremtve biztosítsa a teljes ember nevelését, ezáltal részt vállalva a tudásalapú képzés értékorientált megalapozásában, ennek részeként vállalja a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos

helyzetű középiskolai szakkollégiumi tanulók tehetséggondozását lehetővé tevő, személyre szabott támogatását,

c) a köznevelési rendszer más intézményeivel szoros együttműködésben egyetemi tanulmányokra való hatékony felkészítést vállal,

d) bevonja a diákjait

da) a rendszeres sportéletbe,

db) a művészeti képzésbe és önismereti, valamint közösségi programokba,

e) a csoportok önszerveződésének előmozdításával, rendszeres közösségépítő foglalkozásokkal elősegíti a társadalmi szerepek tanulását,

f) a határon túli magyarság szellemi műhelyeivel való rendszeres kapcsolattartás révén elősegíti a diákság magyarságtudatának komplex fejlesztését,

g) kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszere révén segíti a kultúrák közötti párbeszédre való készség kialakítását, idegen nyelvi partnerkapcsolatok révén külön hangsúlyt helyez a magyar kultúra értékeinek terjesztésére, népszerűsítésére.

(3) A középiskolai szakkollégium célja, hogy saját pedagógiai program kidolgozásával olyan többletkínálatot nyújtson, amely segíti:

a) a tehetséggondozást,

b) az értelmiségi feladatokra történő magas szintű, komplex felkészítést, annak értékalapú megalapozását,

c) a társadalmi problémák iránti érzékenység elmélyítését,

d) önálló, a kollégiumban tanuló középiskolai – elsősorban gimnáziumi – tanulók nevelés-oktatáshoz kapcsolódó magas színvonalon működtetett, a gimnáziumok számára a miniszter által kiadott gimnáziumi kerettantervekben meghatározott tudáselemekre is épülő személyiség-fejlesztést,

e) pedagógiai programjában a 3. § (2) bekezdésben meghatározott csoport keretei között kiscsoportos – vagy egyéni - oktatási forma keretei között a több tudományterületet érintő ismeretszerzést;

f) könyvtárának keretei között a korszerű információkeresési ismeretek elsajátítását és alkalmazását;

g) kultúráközvetítő tevékenységének részeként a magyar és a nemzetközi tudományos és művészeti élet kiemelkedő képviselőivel való rendszeres találkozásokat.

(4) A középiskolai szakkollégium a nevelési és oktatási feladatainak teljesítéséhez a tanulók részére szakkollégiumi foglalkozásokat is szervez.

(5) A tanuló a 4. § (2) bekezdésben meghatározottakon kívül a szabadon választott, a szakkollégium által biztosított lehetőségek közül választott további heti három óra szakkollégiumi foglalkozáson köteles részt venni.

(6) A középiskolai szakkollégium a tanítási év során legalább hat hétvégi benntartózkodást igénylő komplex tehetséggondozó programot szervez.

(7) A középiskolai szakkollégiumban a nevelési feladatokat az Nkt.-ban végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező olyan kollégiumi nevelőtanárokból álló nevelőtestület látja el, amelynek tagjai közül legalább hetven százalék középiskolai tanári diplomával is rendelkezik,

6. § (1) A középiskolai kollégium az oktatásért felelős miniszterhez (továbbiakban: miniszter) küldött kérelme alapján a következő tanítási évtől kezdve középiskolai szakkollégiumi címet viselhet, amennyiben az e rendelet középiskolai szakkollégiumi működést meghatározó feltételeknek megfelel és azt a miniszter támogatja.

(2) A miniszter a kérelem alapján akkor ad ki szakkollégiumi címet, amennyiben a kollégium fenntartója a kérelemhez csatolja:

a) három, az országos szakértői névjegyzékről kiválasztott és az érintett kollégiummal valamint fenntartójával közvetlenül kapcsolatban nem álló kollégiumi szakértői helyszíni látogatásra épülő szakvéleményét arról, hogy a kérelemmel érintett kollégium megfelel a középiskolai szakkollégiumokra vonatkozó feltételeknek,

b) a kérelemmel érintett középiskolai szakkollégium működésére vonatkozó szakmai koncepciót,

c) a fenntartó írásos nyilatkozatát, hogy a középiskolai szakkollégium működésével járó többletköltségeket – a cím elnyerése esetén – legalább négy tanéven keresztül vállalja, addig a szakkollégiumot nem szünteti meg, nem szervezi át,

d) az országos kollégiumi szakmai szervezet szakvéleményét.

(3) A miniszter a kérelem benyújtását követően hatvan napon belül meghozza a döntését és erről a fenntartót, valamint az érintett kollégiumot értesíti.

5. A kollégiumi programok átdolgozására és bevezetésére vonatkozó szabályok

7. § (1) A kollégiumok

a) az 1. melléklet szerinti Kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapelvei,

b) a 2. melléklet szerinti Kollégiumi foglalkozások kerettermve,

c) a 3. melléklet szerinti Kollégiumi foglalkozások keretprogramtermve (a továbbiakban az a)-c) pontok együtt: alapprogram) alapján készítik el pedagógiai programjukat.

(2) A kollégium helyi pedagógiai programjának – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – tartalmaznia kell a 2. mellékletben megjelölt témaköröket és foglalkozásokat, azok óraszámait.

(3) A gyógypedagógiai nevelésben részt vevő kollégium pedagógiai programjában a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendeletben meghatározott pedagógiai és egészségügyi rehabilitációs célokat és feladatokat is figyelembe kell venni.

(4) A nemzetiségi feladat ellátásában részt vevő kollégium pedagógiai programjában a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet céljait is figyelembe kell venni.

8. § (1) A kollégiumok az 1., 2., 3. melléklet figyelembevételével 2013. július 31-ig vizsgálják felül pedagógiai programjukat.

(2) Az Arany János Tehetséggondozó Programban részt vevő kollégiumok a felülvizsgálathoz a 4. mellékletet is figyelembe veszik.

(3) Az Arany János Kollégiumi Programban részt vevő kollégiumok a felülvizsgálathoz az 5. mellékletet is figyelembe veszik.

(4) Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programban részt vevő kollégiumok a felülvizsgálathoz a 6. mellékletet is figyelembe veszik.

(5) A kollégiumok a 2013/2014-es tanévben az összes kollégiumi csoportjuk és az összes pedagógiai tevékenységeik vonatkozásában az (1)–(4) bekezdés alapján felülvizsgált pedagógiai programjuk szerint kezdik meg a nevelő-oktató munkát.

9. § Ez a rendelet 2013. szeptember 1. napon lép hatályba.

10. § 2013. szeptember 1-ével hatályát veszti a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 46/2001. (XII. 22.) OM rendelet.

A KOLLÉGIUMI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA

BEVEZETŐ

Az alapprogram meghatározza és kijelöli a köznevelési kollégiumban (továbbiakban kollégium) folyó szakmai pedagógiai tevékenység fő területeit, a kollégiumban folyó szakmai fejlesztés irányait.

Az alapprogram a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nat) kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve elősegíti a tanulók sokoldalú fejlesztését, nevelését, oktatását. Tartalmi iránymutatásként szolgál a kollégiumok pedagógiai programjának elkészítéséhez úgy, hogy egyidejűleg tág teret enged a szakmai önállóságuknak.

Az alapprogram a Nat fejlesztési feladatait, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit figyelembe véve, valamint alapvető céljaihoz igazodva meghatározza a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat. Az alapprogram a kollégiumokat érintő, az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés egységes kritériumok szerinti megvalósításának kollégiumi alapidokumentuma is.

Az alapprogram azokra a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, a nemzeti, a közösségi értékekre, a tudás- és kultúráközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

1. A KOLLÉGIUM TÁRSADALMI SZEREPE

A kollégium a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és

képességek, a Nat-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium:

- a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját;

- részt vehet az Arany János programokban, speciális eszközeivel elősegíti azok céljainak megvalósítását;
- valamely szakma, tantárgy, művészeti, sport területén a minőségi fejlesztés érdekében – a pedagógiai programjában kidolgozott szabályozás alapján, a fenntartó hozzájárulásával – szakkollégiumot hozhat létre.

A kollégium adottságainál fogva alkalmas lehet arra, hogy egy lakóközösség pedagógiai, kulturális központjává válhasson.

2. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a Nat I.1.pontjában, a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok megvalósulásához, a meghatározott feladatok megoldásához, az ott megfogalmazott értékek alapján.

2.1. A kollégiumi nevelés célja és alapelvei

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- d) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- e) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- f) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;

- g) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességre;
- h) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- i) a szülőkkal, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- j) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

2.2. A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium, a kollégiumi jogviszony fennállása alatt biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, nemzetiségi kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóban úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak, mint bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a

javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

3. A KOLLÉGIUM MŰKÖDÉSE

3.1. Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat – az Nkt-ben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott – kollégiumi nevelőtanár látja el, aki

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

3.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális-, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

3.3. A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulókörösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

3.4. A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi

nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

4. A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

A kollégium – igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseire – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, ill. támogatást biztosít.

4.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

4.1.1. Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:

4.1.1.1. Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás
- b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás
- c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, a tehetséges, alaposabb érdeklődést mutató tanulók foglalkoztatásának biztosítása
- d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök

4.1. 2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:

4.1.2.1. Csoportvezetői foglalkozások:

- a) közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára
a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
- b) tematikus csoportfoglalkozások
az e rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

4.1.2.2. A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- a) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
- b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

4.1.2.3. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat
ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

4.1.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
  - természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
  - egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
  - a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
  - a pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó,
- szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

4.2. Pedagógiai felügyelet

A kollégium vezetője – szervezeti egységenként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) – gondoskodik a kollégiumban a tanulóközösség pedagógiai feladataihoz kapcsolódó feladatok ellátásáról, a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

4.2.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartatását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiség-védelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,
- d) a pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között – dokumentált – információcserére kell sort keríteni.

4.2.2. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata megszervezni:

- a) a napirend szerinti tevékenységeket, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- c) a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- d) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedése, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

5. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE

5.1. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

2. melléklet a .../... (..) EMMI rendelethez

A rendelet 2. § i) pontjában meghatározott tematikus

csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

TÉMAKÖRÖK

- 1.A tanulás tanítása
- 2.Az erkölcsi nevelés
- 3.Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- 4.Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- 5.Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- 6.A családi életre nevelés
- 7.Testi és lelki egészségre nevelés
- 8.Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- 9.Fenntarthatóság, környezettudatosság
- 10.Pályaorientáció
- 11.Gazdasági és pénzügyi nevelés
- 12.Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám

TÉMAKÖR	1–8. évfolyam	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás	2	2	2	2	1	1

másokért, önkéntesség						
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A 13-14. évfolyamra vonatkozó óraszámok és követelmények a szakképzésben résztvevő pedagógiai foglalkozások alapját jelentik, amelyek ezekben a feladatokban résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumok számára csak szakmai ajánlást jelentenek.

3. melléklet a .../2013 (....) EMMI rendelethez

A kollégiumi foglalkozások keretprogramterve a tematikus csoportfoglalkozások szervezéséhez és tartalmának meghatározásához

Bevezető

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítésének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A csoportfoglalkozások keretprogramterve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a NAT kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg – és előbb pedagógus segítségével, majd önállóan alkalmazza - a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit.
- Alakuljon ki megfelelő szövegértő olvasás, sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.
- Legyen képes a tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és erről szóban vagy írásban beszámolni.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	4	3	2	2	2	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
<ul style="list-style-type: none"> - különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. 					

rendezése	- Elemezzék, értelmezzék, rendszerezék a megszerzett ismereteket.
- a könyvtárhasznál at rendje és módszerei	- Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket. - Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra. - Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.

2. *Az erkölcsi nevelés*

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben.
- Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.
- Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					

<ul style="list-style-type: none"> - erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe - felelősség- és kötelességtudat - a munka megbecsülése - mértéktartás, együttérzés, segítőkészség 	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között. - Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezek értékük. - Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.
---	---

3. *Nemzeti öntudat, hazafias nevelés*

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt, ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.
- Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje meg az adott település kultúrtörténetét, hagyományait, jellegzetességeit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
<ul style="list-style-type: none"> - közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai - a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához 	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét. 					

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel, jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban.
- Lássa be, hogy a jog a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszköze.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Értse a kötelezettségek és a jogok egymásra gyakorolt hatását.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek, stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	1	2	2	2	1	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- a demokratikus jogállam felépítése - a felelős állampolgári magatartás jelentősége - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása - cselekvő állampolgári magatartást és törvénytisztelet	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. - Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.					

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen képes, személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Lássa be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az önismeret, és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be, a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. - Csoport előtti megmértetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.					

6. A családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
Időkeret (óra)	1	1	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek					
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés	<ul style="list-style-type: none"> - Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és					

- konfliktusok a családban	<p>kialakításának folyamatát.</p> <p>- Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi nő kapcsolatban.</p> <p>- Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.</p>
----------------------------	---

7. *Testi és lelki egészségre nevelés*

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás.
- Ismerje a különféle egészségkárosító szereket és a szenvedélybetegségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2	2

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
<ul style="list-style-type: none"> - egészséges életmód és életvitel - a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében - prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzellem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.

8. *Felelősségvállalás másokért, önkéntesség*

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzetére iránt.
- Alakuljon ki az összetartozás érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
-----------------	-----	----	-----	-----	-----	--------

<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk. - Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.					

9. *Fenntarthatóság, környezettudatosság*

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Válgjon érzékeny környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.
- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne készítés környezete értékeinek megőrzésére.
- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.

- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapelvét a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
<ul style="list-style-type: none"> - a természet és az emberi környezet egymásra hatása - természeti erőforrásaink védelme - ipari termelés és a környezet védelme - 'gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan' 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat. - Mutassuk be az újra hasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján. 					

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja.
- Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, ergonómiai elvárásait, jellemzőit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
- tevékenységek és szakmák jellemzői - különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé					

	válás esetén az újbóli elhelyezkedést.
--	--

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal.
- Tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	3	3

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
<ul style="list-style-type: none"> - a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat 	<ul style="list-style-type: none"> - A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttétel, stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. - Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit, és a működési módjukat. - Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.
- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	1-8	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>					
<ul style="list-style-type: none"> - a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. - Az internet és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása. 					

Az Arany János Tehetséggondozó Program
kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszere

1. Bevezetés

Az Arany János Tehetséggondozó Program (továbbiakban: AJTP) célja az esélyteremtés és tehetséggondozás azon tanulók számára, akik a program segítségével nélkül nem nyerhetnének felvételt a felsőoktatási intézményekbe. A program célja a programba bekerülő tanulók képességeinek és személyiségének, valamint érzelmi intelligenciájának fejlesztése és a tudás tekintélyének visszaállítása.

2. Az AJTP-ben megvalósuló kollégiumi pedagógiai munka és tevékenységi rendszer meghatározó elemei:

2.1. Az AJTP a megvalósító középiskolák és kollégiumok, illetve középiskolai és kollégiumi intézményegység(ek) együttműködésén, összehangolt tevékenységén alapszik.

2.2. Az AJTP-ban résztvevő minden tanuló számára kötelező a kollégiumi jogviszony létesítése abban a kollégiumban, ahol a program megvalósul.

2.3. Az AJTP-ban részt vevő intézmények együttműködnek a fenntartóval, a program Szakmai Tanácsadó Testületével, a méréseket és továbbképzéseket végző felsőoktatási intézményekkel, az Arany János Kollégiumi és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programmal.

2.4. Az AJTP-ban részt vevő kollégiumoknak az alapprogramban megfogalmazott célkitűzések teljesítése mellett további, a jelen mellékletben megfogalmazott követelményeknek kell megfelelniük.

2.5. Az AJTP-ban részt vevő középiskolák és kollégiumok, illetve intézményegységek együttműködnek, megállapodnak a hátránykompenzáció és tehetséggondozás, a program előírásainak, követelményeinek megvalósítása érdekében úgy, hogy közben megőrzik nevelési és oktatási dokumentumaikban meghatározott önállóságukat és sajátos arculatukat. Az együttműködés szervezésére irányító koordinátort (a középiskolában programfelelős, a kollégiumban programgazda) neveznek ki és rendszeres szakmai konzultációkat tartanak.

3. Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok megkülönböztető, speciális elemei

3.1 Az AJTP-ban a nevelési és oktatási folyamat öt évfolyamra terjed ki. Az AJTP-ban részt vevő középiskola által tervezett helyi tantervnek és a kollégiumi tevékenység- és foglalkozási rendszerre épülő kollégiumi programnak – kiegészülve az AJTP-s foglalkozási egységgel – egységes pedagógiai rendszert kell alkotnia, ami azt is jelenti, hogy a foglalkozások, tevékenységek helye, időkerete intézménypáronként – megállapodásuk alapján – változhat.

3.2 A 9./AJTP előkészítő évfolyamon hangsúlyosan a hátrányok kompenzálása, az ismeretek kiegyenlítése, gazdagító programok biztosítása, a matematika, az informatika, az anyanyelvi képzés és egy idegen nyelv emelt óraszámú oktatásának segítéséhez felkészítő foglalkozások szervezése történik. Az AJTP foglalkozási egység bevezetése a kollégiumban a középiskolával történő megállapodás esetén lehetővé teszi az önismereti-személyiségfejlesztési, vagy drámapedagógiai, valamint tanulás módszertani és kommunikációs foglalkozások megszervezését.

3.3 Az AJTP foglalkozási egység a program egyik jellemzője, melyre a program a 9./AJTP évfolyamon további heti 4, a 9-12. évfolyamokon pedig heti 2-2 órányi foglalkozási időt biztosít.

3.4 Az AJTP-ban részt vevő kollégiumokban az általános szabályok szerint megszervezett foglalkozások kiegészülnek az AJTP foglalkozási egység foglalkozásaival, melyeket a heti rendszeres felkészítő foglalkozások időkeretében, vagy a hétvégi kollégiumi programok keretében lehet megszervezni.

3.5 Az AJTP-ban részt vevő tanulók a szorgalmi időszak minden hónapjában egy alkalommal kollégiumi programhétvégén (foglalkozásokon, rendezvényeken, kirándulásokon, sportversenyeken stb.) vesznek részt.

3.6 A tíz kollégiumi hétvégéből (a 9./AJTP-11. évfolyamon 10 hétvége/év; 12. évfolyamon 5 hétvége/év) hármat a köznevelési törvény által biztosított átcsoportosítási lehetőséget a teljes tanévre kihasználva kirándulásra, országjárásra, táborozásra, a környék megismerésére fordíthatnak.

3.7 Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok és kollégisták a kollégiumi pedagógiai programban és az éves munkatervben meghatározott rend szerint részt vesznek a házi, a regionális és az országos versenyeken, valamint az AJTP táborain, fesztiváljain.

3.8 Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok hétfői programjaik szervezésekor, foglalkozásaik átcsoportosításakor, illetve tömbösítésekor alkalmazzák a foglalkozások és foglalkozási idők átcsoportosításának lehetőségét biztosító szabályt.

4. Az AJTP tevékenységrendszer, foglalkozásai és kollégiumi programjai évfolyamonkénti és szervezeti bontásban

	Tevékenység, foglalkozás tárgya	Kötelező időtartama, formája (óra/tanév/csoport; a nem kötelezők időtartama jelölten)	Célja, tartalma	Fejlesztési, nevelési feladatok
9./AJTP évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, személyiségfejlesztés	74 óra Csoportos foglalkozás	Cél: önmaguk jobb megismerése, a személyiség fejlesztése, megfelelő kompetenciák fejlesztése.	Reális énkép kialakításának támogatása, személyiségjellemzők, személyiségtípusok megismerése személyiségfejlesztés.
	Tanulásmódszertan	37 óra Csoportos foglalkozás	A tanulási folyamat megismerése, egyes elemeinek és az egyéni tanulási jellemzők tudatosítása.	Figyelem-összpontosítás fejlesztése, memóriafejlesztés. Az egyéni, a páros és a csoportos tanulás megszervezése. Gyakorlás. Elméleti és írásbeli feladatok összehangolása.
	Életmód-életvitel	37 óra Csoportos foglalkozás Egyéni foglalkozás	A kollégium beilleszkedés, kapcsolatteremtés, kommunikáció segítése. Felkészít a különböző élethelyzetek megoldására, pályaválasztásra.	A diákok segítése a különböző élethelyzetek megoldásában, kapcsolatteremtésben és a közösségi életbe való beilleszkedésben.

2. Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás (tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások, idegen nyelvi felkészítés)	296 óra Csoportos foglalkozás Egyéni foglalkozás Egyéni/csoportos	Felkészülés iskolai tanórákra, felzárkóztatás, tanári irányítás és segítség nyújtása mellett. Ismeretátadás, műveltség és intelligencia-gazdagítás, illetve felzárkóztatás, korrepetálás.	A tanulók motiválása a foglalkozásokon való aktív részvételre kompetencia alapú, korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazásával. A tanulók motiválása a foglalkozásokon való aktív részvételre kompetencia alapú, korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazásával, az egyéni igényeknek megfelelő, differenciált képességfejlesztés, idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	ECDL vizsgára való felkészítés	37 óra Csoportos foglalkozás Egyéni foglalkozás	Vizsgára készülés	Informatikai kompetenciák fejlesztése.
	A 3. sz. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportvezetői foglalkozás	Az alapprogram (kötelező) témáinak feldolgozása.	Differenciált képességfejlesztés, ismeretek bővítése, pályaválasztás elősegítése, egyéni szükségleteknek megfelelő foglalkozások biztosítása.
	Csoport- és kollégium élet és szervezési problémái	15 óra Csoportos foglalkozás	Közösségi és csoportügyek, aktuális információk. Kollégiumi és egyéni problémák. Információk, szervezések.	Közösségfejlesztés, problémamegoldást és konfliktuskezelést szolgáló foglalkozások szervezése.

	Választott szabadidős foglalkozás	37 óra diákköri foglalkozás Csoportos és egyéni foglalkozás	Kikapcsolódás, szabadidő-eltöltés (sport, kultúra, szervezett szórakozás).	A szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése, általános műveltséget, sport- és mozgáskultúra fejlesztését, kikapcsolódást szolgáló programok szervezése.
3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Társastánc/néptánc/úszás	37 óra Csoportos foglalkozás	Tánc- és illemtani ismertek gyakorlása, Kulturált szabadidő eltöltés. Hagyományismeret felelevenítése. Úszásoktatás, vízbiztonság kialakítása	Koordinációs készségek javítása, kommunikációs készségek javítása, hagyományörző ismeretek bővítése. Egészségfejlesztés
	Kollégiumi programhétvégék tanév közben	7 hétvégi rendezvény, kollégiumi program csoportos foglalkozás, egyéni foglalkozás	A város és a megye, a főváros megismerése, a közvetlen és távolabbi környezet megismerése. AJTP foglalkozási egység	A szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőinek megismertetése.
	Tanulmányi kirándulás, sporttábor, (3 kollégiumi hétvége összevonásával)	Kollégiumi rendezvény, Csoportrendezvény	Nyári kirándulás, pihenés, közösségépítés, országismeret.	Közösség- és kapcsolatépítés elősegítése.

4. Táborok, versenyek, találkozók	Gólyatábor	AJTP-s rendezvény, Kollégiumi rendezvény	Ismerkedés, közösségépítés.	Ismerkedést, kapcsolatfelvételt, kapcsolatépítést, közösségépítést szolgáló programok szervezése.
	Sporttalálkozó		Sporttalálkozó az e területen tehetséges tanulók számára, ismerkedés más AJTP-s diákokkal.	Versenyek szervezése, ismerkedést és kapcsolatépítést, a tolerancia és a fair play elvének elsajátítását szolgáló programok szervezése.
	Művészeti fesztivál	AJTP-s rendezvény Kollégiumi rendezvény	Művészeti találkozó.	A különböző művészeti területekkel összefüggő kreatív tevékenységek támogatása, a kifejezőmód fejlesztése a különböző művészeti ágakon keresztül, értékközvetítés, élményszerű tapasztalatszerzés elősegítése.
	Bemutató műsor	AJTP-s rendezvény Kollégiumi rendezvény Csoportfoglalkozás: felkészülés több	A fellépés keretében a gyerekek komoly felkészülésen vesznek részt és csoportosan bizonyíthatják a csoport jó szellemiségét.	A kollégium kapcsolattartásának javítását, közösségfejlesztést szolgáló programok szervezése.
	Házibajnokságok, megyei-regionális versenyek	Felkészülés változó időkeretben	Célja a valódi tehetségkutatás és tehetséggondozás.	Egyéni fejlesztés. Tehetséggondozás. Csoportkohézió alakítása.

9. évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Személyiségfejlesztés	74 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	Énkép kialakítása a személyiség fejlesztése, önmaguk jobb megismerése, az utóbbinak megfelelő kompetenciák fejlesztése.	Akarati, érzelmi összetevők fejlesztése, az önismeret, társismeret, önbizalom, és a személyiség fejlesztésével összefüggő foglalkozások szervezése
	Tanulásmódszertan	37 óra	A tanulási folyamat megismerése, egyes elemeinek és az egyéni tanulási jellemzők tudatosítása.	Memóriafejlesztés. Az egyéni, tudatos tanulás fejlesztése, gyakorlása. Elméleti és írásbeli feladatok összehangolása.
2. Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás Felzárkóztató foglalkozások Tehetséggondozó foglalkozások, Idegen nyelvi felkészítés	370 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	Felkészülés az iskolai tanórákra, felzárkóztatás tanári irányítás és támogatás mellett, tanulószobai foglalkozások keretében Korrepetálás, felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, műveltségi, módszertani gazdagítás.	A tanulók motivációjának fenntartása, Kikérdezés, ellenőrzés (szükség esetén) Ismeretbővítés, képességfejlesztés differenciált, egyéni igényekre és előrehaladásra reflektáló módszerekkel. Idegen nyelvi kompetenciák.
	A 3. sz. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportos foglalkozás	Az alapprogram (kötelező) témáinak feldolgozása, AJTP programelemek	A kollégiumi alapprogram kötelező témaköreinek feldolgozása.

			beépítésével.	
	Csoportélet, kollégiumi szervezések	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Közösségi és csoportügyek. Szervezések, aktuális információk.	Intézményi információk megbeszélése, a diákok véleményének, javaslatainak teret adó fórumok szervezése.
	Választott szabadidős foglalkozás (sokrétű, változatos, fiatalos szervezések, versenyfelkészítések, sport)	37 óra Csoportos foglalkozás Diákköri foglalkozás Egyéni foglalkozás	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, a szabadidő hasznos eltöltése Egészséges életmód. Kulturális rendezvények szervezése, esztétikai élmények szerzése.	Szabadidő kulturált, hasznos eltöltését, pihenést, rekreációt szolgáló foglalkozások szervezése.
3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi programhétvége tanév közben	7 hétfői kollégiumi rendezvény, bennmaradást igénylő program kollégiumi foglalkozás, csoportfoglalkozás	Közös színház, mozi, múzeumlátogatás. A hazai környezet és a főváros további megismerése. Egy meghatározott terület feltérképezése. A cél a közösség formálása, építése, a tudatos jelleg megerősödik. AJTP foglalkozási egység	A szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőinek megismertetése, aktív pihenést, közösségépítést szolgáló szabadidős programok szervezése.
	Tanulmányi kirándulás	A fennmaradt 3 kollégiumi hétvége	Tanulmányi célú kirándulás, a cél a hazai területeken, illetve Európában élő népek	Közösségépítés, ország- és Európa ismeret. Európaiság-tudat, magyarság-

		felhasználásával	kultúrájának megismerése.	tudat fejlesztése.
4. Versenyek, táborok	Arany János irodalmi verseny, AJTP-s versenyek	Intenzív felkészülés, felkészítés	Elmélyedés a tananyagban, Verseny-rutin szerzése Egy-egy korszak mélyebb megismerése.	Tanulmányi versenyekre felkészítés, önálló tanulás, önálló kutatás képességének fejlesztése.
10. évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Társismeret, Személyiségfejlesztés	74 óra	Énideál, énkép kialakítása Önbizalom, önbecsülés fejlesztése Személyiségvonások megismerése Problémamegoldás gyakorlása Előítéletek megismerése, kezelése	Személyiségfejlesztés, motiváltság erősítése, problémamegoldást, döntéshozatal gyakorlását és elsajátítását szolgáló foglalkozások szervezése.
	Autóvezetői tanfolyam	Egyéni és csoportos foglalkozás	A gépkocsivezetés elméletének és gyakorlatának megismerése	A gépkocsivezetői vizsga letételéhez szükséges ismeretek átadása.

2. A Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozások Felzárkóztató foglalkozások Tehetséggondozó foglalkozások, idegen nyelvi felkészítés	370 óra Egyéni Csoportos Diákkör jellegű	Felkészülés az iskolai tanórákra Felzárkóztatási tanári irányítással. Tanulási segítség nyújtása. Korrepetálás, felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, módszertani, műveltségi gazdagítás.	Ismeretek bővítése, pályaorientációt, tanulási motiváció fenntartását szolgáló foglalkozások szervezése. Ismeretbővítés, képességfejlesztés differenciált, egyéni igényekre és előrehaladásra reflektáló módszerekkel, Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	A 3. sz. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportos foglalkozás	Az alapprogram (kötelező) témáinak feldolgozása egyéni munkával és tanári irányítással	Az alapprogram kötelező témaköreinek megbeszélése.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések, problémák megbeszélése	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Egyéni, csoport, illetve közösségi ügyek, szervezések, problémák megbeszélése	Csoportközi kapcsolatok és közösségi kapcsolatok fejlesztése.
	Választott szabadidős foglalkozás	37 óra Egyéni, csoportos foglalkozás	A szabadidős tevékenységek széles választéka a sport, a zene, a kulturális tevékenységek minden területén	Pihenés. Szabadidő hasznos eltöltése, rekreáció. Nívós szórakozások.
3. Kollégiumi programhétvégék	Kollégiumi program-hétvége tanév közben	7 hétvégi kollégiumi rendezvény, bennmaradást igénylő program	Kulturális programok, kollégiumi szervezések, kirándulások az ország különböző pontjaira.	Kulturális és egyéb szabadidős programok, kirándulások szervezése.

AJTP-s vállalt többletfeladat			AJTP foglalkozási egység	
	Tanulmányi kirándulás szervezése	A fennmaradó hétvégék tömbösítésével, országhatáron túli kirándulás szervezése	Tanulmányi célú kirándulás, a cél az országhatáron túl élő népek szokásainak, hagyományainak megismerése	A kollégisták motivációjának, ismeretszerzési szándékának erősítése.
4. Versenyek, táborok	AJTP-s és más versenyek (OKTV, OSZTV stb.)	Intenzív felkészülés, felkészítés	Elmélyedés a tananyagban, a tudományokban és a művészetekben	Tanulmányi versenyekre felkészítés, önálló tanulás, önálló kutatás képességének fejlesztése, tehetséggondozás
11. évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Drámapedagógia, Pályaválasztás, kommunikáció	66 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	A személyiség aktuális állapotának megismerése, fejlesztése. Önértékelés, alkalmazkodás, konfliktusmegoldás, pályaválasztás, pályakép kialakítása.	Szabálytudat kialakítása. Kommunikációs készségek fejlesztése, Pályaorientációt segítő foglalkozások szervezése Praktikus ismeretek átadása: önéletrajz, viselkedéskultúra, Önképzés

2. A Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás Érettségi előkészítő foglalkozások tehetséggondozó foglalkozások. Idegen nyelvi felkészítés	330 óra Csoportos és egyéni foglalkozás	Felkészülés az iskolai tanórákra. Felzárkóztatási tanári irányítással. Tanulási segítség nyújtása. Tanulási idő szervezése. felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, módszertani, műveltségi gazdagítás az érettségi-felvételi érdekében.	A motiváció erősítése és fenntartása a közelgő érettségi és felvételire figyelemmel, a célirányos felkészülés fokozása. A nem érettségi tárgyak gyakorlása. Pályaválasztást segítő foglalkozások szervezése. A kollégisták irányultságuknak megfelelő foglalkozást választhatnak, a tanulmányi eredmény és az érettségi-felvételi tárgyak függvényében. Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	A 3. sz. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22. óra Csoportos foglalkozás	Tematikus foglalkozások száma a kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján AJTP programelemek beépítésével.	Az érdeklődés fenntartása a témakörök iránt. A kirándulások, országjárások tapasztalatainak felhasználása.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések, problémák megbeszélése	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Aktuális információk (pl. továbbtanulás) Kollégiumi szervezések	Pályaorientáció támogatása, felkészítés az érettségire, továbbtanulásra, karriertervek feldolgozása, önmenedzselés támogatása
	Választott szabadidős foglalkozás	33 óra Csoportos, egyéni és diákköri foglalkozások	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, szabadidő hasznos eltöltése.	Csoport- és kollégiumi összejövetelek, versenyek, szórakozási lehetőségek szervezése.

3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi programhétvégék tanév közben	7 hétvégi kollégiumi rendezvény, bennmaradást igénylő program	Színház, múzeumlátogatás. Kollégiumi programok szervezése. Sportprogramok szervezése. Megyeszékhelyek megismerése. AJTP foglalkozási egység	Kulturális, esztétikai élmények szerzése. Pihenés, relaxálás elősegítése. Közösségépítés.
	Kollégiumi tanulmányi kirándulás (A fennmaradó hétvégék tömbösítésével)	külföldi kirándulás	Tájékozódás a világban, ismerkedés Európával, tematikus kirándulás, kikapcsolódás, pihenés.	A tanulmányi fejlesztés: a meglátogatott terület megismerése. Érzelmi fejlesztés a közös élmény, az együttlét, a közösség örömeinek megtapasztalása (a felnőtté válás felelősségével).
4. Országos verseny	Tantárgyi versenyek	Egyéni, csoportos felkészülés	Pályaorientáció Tehetséggondozás Verseny	Újszerű, változatos feladatokkal felkészítés a versenyekre, ismeretátadás, probléma-felismerési és –megoldási képesség fejlesztése
12. évfolyam				

<p>1. AJTP-s</p> <p>Keretek között tartott foglalkozási egység</p>	<p>Önismeret</p> <p>Drámapedagógia</p> <p>Pályaválasztás</p>	<p>66 óra a kollégiumi tanév első félévében</p>	<p>Pályakép, pályaválasztás.</p> <p>Viselkedés- és mozgáskultúra.</p> <p>Önértékelés, alkalmazkodás.</p>	<p>Szabálytudat kialakítása. Felkészítés a felnőtt életre, az „értelmiségi létre”.</p> <p>Pályaorientációt segítő foglalkozások szervezése.</p> <p>Praktikus ismeretek átadása: önéletrajz, viselkedéskultúra</p>
<p>2. A Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások</p>	<p>Felkészítő foglalkozás</p> <p>Érettségi előkészítő foglalkozások</p> <p>Tehetséggondozó foglalkozások</p> <p>Idegen nyelvi felkészítés</p>	<p>330 óra</p> <p>Csoportos és egyéni foglalkozás</p>	<p>Felkészülés az iskolai tanórákra, készülés az érettségire.</p> <p>Tanulási segítség nyújtása.</p> <p>Felkészítés a továbbtanuláshoz, érettségihez szükséges tárgyakból. Tartalmi, módszerbeli</p> <p>műveltségi gazdagítás az érettségi-felvételi érdekében.</p>	<p>A motiváció erősítése és fenntartása a közlgő érettségi és felvételire figyelemmel, célirányos felkészülés támogatása</p> <p>Tantárgyi felkészítő foglalkozások szervezése, az egyéni igények és előrehaladás figyelembevételével nyújtott támogatás.</p> <p>Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.</p>
	<p>A 3. sz. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása</p>	<p>20 óra</p> <p>Csoportos foglalkozás</p>	<p>Tematikus foglalkozások, kötelező témakörök.</p>	<p>A középiskola befejezésének, az új életszakasz kezdésének, a felsőoktatásban résztvevő polgár problémáinak előzetes megbeszélése, „átcsoportosítva”, aktualizálva egy-egy témakört.</p>
	<p>Csoportélet, kollégiumi</p>	<p>10 óra</p>	<p>Aktuális információk (pl.</p>	<p>Pályaorientáció támogatása, felkészítés</p>

	szervezések, problémák megbeszélése	Csoportvezetői foglalkozás	továbbtanulás). Tanév végi szervezések.	az érettségire, továbbtanulásra. Karriertervek feldolgozása, önmenedzselés támogatása.
	Választott szabadidős foglalkozás	33 óra Egyéni, csoportos és diákköri foglalkozások	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, szabadidő hasznos eltöltése.	
3. Kollégiumi programhétvégék, AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi hétvége tanév közben	Kettő kollégiumban töltött hétvége változatos programokkal	Közös túrák, színházlátogatás Egyéb szervezett csoportprogramok. AJTP foglalkozási egység	Előkészület a közösség, a kollégium elhagyására, az érettségire. A felsőoktatás jellegzetességeinek megbeszélése.
	Kollégiumi tanulmányi kirándulás (a fennmaradó hétvégék tömbösítésével)	Kirándulás	Hazai tematikus kirándulás	Az eddigi tanulmányok szintetizálása, a honismeret gazdagítása.
4. Országos versenyek	Tantárgyi versenyek	Egyéni, csoportos felkészülés	Pályaorientáció Tehetséggondozás Verseny	Újszerű, változatos feladatokkal felkészítés a versenyekre, ismeretátadás, probléma-felismerési és -megoldási képesség fejlesztése

Az Arany János Kollégiumi Program

1. Bevezetés

Az Arany János Kollégiumi Programban (továbbiakban: AJKP) részt vevő kollégiumoknak az alapprogramban megfogalmazott célkitűzések teljesítése mellett további, a jelen mellékletben meghatározott követelményeknek kell megfelelniük.

Az AJKP-ban részt vevő kollégiumok e mellékletben meghatározottaknak megfelelően és a feladattervező alkalmazásával elkészítik a saját éves munkatervüket az AJKP-ban érintett tanulókra, kollégiumi csoportokra, tanári és nevelői tevékenységekre, intézményszervezésre és intézményvezetésre, valamint az intézmény fejlesztésére vonatkozóan.

A programban részt vevő kollégiumok az érettségi megszerzéséig e mellékletben meghatározott pedagógiai elvek és fejlesztési tevékenységek alapján folyamatosan támogatják az AJKP-ban részt vevő tanulóikat. Az AJKP első évében a tanulók a középiskolai tanulmányaikat bármely középiskola nyelvi előkészítő évfolyamán, vagy két tanítási nyelvű oktatásban a 9. évfolyamon, vagy a kollégiummal szorosan együttműködő középiskola egyéves, AJKP előkészítő osztályában folytatják.

Az AJKP előkészítő évét elvégző diákok valamennyien nappali tagozatos, érettségire felkészítő középiskolai osztályban tanulnak tovább az integráló pedagógiai gyakorlat alapján úgy, hogy az egy osztályban tanuló AJKP-s tanulók létszáma nem haladhatja meg az osztálylétszám 30%-át. Ez az arány legfeljebb 50% lehet azokon a településeken, ahol maximum két – érettségit nyújtó – középiskolai osztály működik. Az előző mondatban foglaltak nem vonatkoznak azokra a cigány nemzetiségi nevelést, oktatást folytató középiskolákra, amelyeket részben vagy egészben a Magyarország Kormánya, mint alapító által létrehozott közalapítvány fenntartóként működtet.

Az AJKP célja, hogy a középiskolai kollégiumok által alkalmazható eszközrendszer segítségével biztosítani lehessen, hogy a jelenleginél lényegesen nagyobb arányban tanulhassanak eredményesen nappali tagozatos, érettségit adó középiskolai osztályokban és ennek eredményeképpen minél nagyobb arányban folytathassák iskolai pályafutásukat a felsőoktatásban azoknak a szülőknek a gyermekei, akik megfelelnek a programba bekerülés jogszabályi feltételeinek.

Az AJKP-ban középiskolai kollégiumok vállalnak felelősséget azért, hogy az AJKP-ba bekerülő tanulókat – AJKP előkészítő év esetén egyéves felkészítő munkát követően – szakközépiskolába vagy gimnáziumba beiskolázzák, és a program keretében nappali tagozatos osztályokban érettségi bizonyítványhoz segítsék őket, valamint közösen készített karriertervvel támogassák az érettségi utáni továbbtanulást valamely felsőoktatási

intézménybe, vagy szakmaszerzést (technikusi vizsgát), illetve a sikeres belépést a munka világába.

Az AJKP-ban részt vevő intézményeknek fokozott erőfeszítést kell tenniük annak érdekében, hogy az AJKP jelentős mértékben hozzájáruljon a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve rászoruló gyermekek társadalmi felemelkedéséhez.

2. Az AJKP-ban részt vevő kollégium feladatai

2. 1. Az AJKP és a kollégiumi pedagógiai program

A programban részt vevő tanulók sikeres tanulmányi előmenetele, szociális hátrányainak csökkentése, kulturális javakhoz való hozzáférése érdekében a támogató eszközrendszert az intézmény pedagógiai programjában önálló programként kell rögzíteni e melléklet 3. pontjában felsorolt tevékenységek beépítésével.

Az egyes tevékenységek és szolgáltatások bevezetése és alkalmazása az évente elkészítendő részletes feladatterv szerint történik.

2. 2. A nevelőtestület

Az AJKP-ban részt vevő pedagógusok kiválasztásakor a kollégiumnak törekednie kell arra, hogy az AJKP megvalósításába bevont pedagógusok képzettsége és kompetenciái összességében alkalmasak legyenek az e mellékletben leírt széles körű pedagógiai tevékenységrendszer megvalósítására.

Az AJKP keretei közötti pedagógiai tevékenységrendszer működtetéséhez szükséges elvárások:

A kollégium nevelőtestülete

- a) elfogadja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat; törekszik arra, hogy egyénileg felmérje, megismerje, értelmezze és kielégítse szociális, kulturális, és mentális igényeiket és szükségleteiket, képes a tanuló szüleivel/gondviselőjével és a tanulóval alkotó együttműködésre mindezen törekvések teljesülése érdekében,
- b) elfogadja, hogy a heterogén tanulócsoportok optimális, az egyéni fejlődést is elősegítő környezetet jelentenek a diákok számára és ennek megvalósítása érdekében összpontosítja képességeit,
- c) kész a kollégiumi nevelés, tanulás szociális közegének megismerésére; képes hatásainak értelmezésére és a szociális, pedagógiai befolyásolási lehetőségek kiaknázására a segítő partnerekkel együttműködve,

- d) jól felkészült saját tantárgyában vagy műveltségterületén, képes komplex műveltségterületi tanulói fejlesztő tevékenységekben gondolkodni, és látni a célok, a tartalom és a tanulásszervezés, valamint eredmények közötti összefüggéseket,
- e) érti, elfogadja az AJKP és a kollégiumi pedagógiai program prioritásait: ismeri és érti a személyre szabott nevelési szemléletmódot, vagy törekszik megismerésére, annak elfogadására.
- f) törekszik a személyre szabott nevelés gyakorlati megvalósítására, a nevelés tervezésében, megvalósításában, képes a tanulók egyéni fejlődési igényeire építve a tanulókat önálló, felelős fejlesztő tevékenységekre, tudáskonstruálásra ösztönözni; ismeri, érti a különböző szervezési módok lehetőségeit és korlátait, nem azonosítja a személyre szabottságot az egyéni munkával; képes kooperatív tanulásszervezés ösztönzésére, irányítására, törekszik a fejlesztő értékelés alkalmazására.
- g) kész a belső együttműködésre, kész együttműködni a munkájukat támogató és az AJKP-ban érintett szakemberekkel, különösen a mentorral, szociális munkással, mentálhigiénés szakemberrel, gyermekvédelmi szakemberrel, pszichológussal, továbbá a szülőkkel és a csoport vagy tanuló szűkebb társadalmi környezetével,
- h) kész az önértékelésre, nyitott mások értékelő visszajelzésére, képes a reflexiók alapján változtatni nézetein és gyakorlatán,
- i) pedagógiai kihívásként értelmezi a programban való részvételt. Érdeklődik a pedagógus szakmában felmerülő új megközelítések, új módszerek iránt, kész ezekről párbeszédet folytatni és saját gyakorlatában kipróbálni
- j) a programhoz való csatlakozásakor részt vesz egy érzékenyítő alapképzésen és rendszeresen továbbképzéseken.

Szükséges az egyes tevékenységek és támogatások éves tervezése során a megfelelő képzettségű és kompetenciájú humánerőforrás-igény áttekintése és a szükséges fejlesztések érdekében azonnali intézkedések megtétele.

2. 3. Csoportszervezés

A kollégiumi csoportszervezés fő irányelve, hogy a kollégiumi csoport az összes tagja számára biztosítsa az e rendeletben foglalt valamennyi feltételt. Ennek figyelembevételével a kollégium az AJKP-ba felvett tanulókat különböző módon szervezheti kollégiumi csoporttá, illetve foglalkozási csoportokba az alábbiak szerint:

- a) az AJKP azonos évfolyamán tanulókból kialakított csoport,
- b) az AJKP különböző évfolyamain tanulókból kialakított kollégiumi csoport,

c) az AJKP-ba felvett tanulók olyan foglalkozási csoportokba is szervezhetők, amelyekben a kollégium nem AJKP-s tanulóival együtt vesznek részt.

2.4. Együttműködés

Az AJKP-ban részt vevő kollégium feladata olyan kapcsolatrendszer megteremtése és működtetése a programban érintett minden szereplő részvételével, amely az AJKP valamennyi folyamatának, sikeres, hatékony működésének alapvető feltétele. Ennek érdekében elengedhetetlen, hogy az alapprogramban meghatározott valamennyi pedagógiai tevékenységet partnerszemléletű együttműködés hassa át.

Az együttműködés kiemelt területei:

1. együttműködés a fejlesztésben részt vevők között,
2. együttműködés a családdal,
3. együttműködés a programot alapvetően megvalósító kollégiumi nevelőtanárok és középiskolai tanárok között,
4. együttműködés az intézményi önkormányzatiság szintjein – tanulók, pedagógusok, dolgozók közvetlen részvétele,
5. együttműködés általános iskolákkal, továbbá más középiskolákkal és kollégiumokkal,
6. együttműködés szakmai szolgáltatókkal és szakszolgálatokkal,
7. együttműködés a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálattal,
8. együttműködés a területileg illetékes gyermekvédelmi szakellátó rendszerrel,
9. együttműködés települési önkormányzatokkal,
10. együttműködés nemzetiségi önkormányzatokkal,
11. együttműködés civil szervezetekkel,
12. együttműködés nemzetközi partnerekkel,
13. együttműködés a fenntartóval.

3. Az AJKP fő folyamatai, a folyamatok céljai, indikátorai, működtetése során megvalósítandó tevékenységek, tevékenységcsoportok

A 3.1. – 3.9. pontokban foglalt fő folyamatok azok a kulcsfolyamatok, melyek együttesen és komplex alkalmazásban az AJKP céljainak elérését biztosítják.

A fő folyamatokban meghatározott tevékenységcsoportokra vonatkozóan rögzített célok elérése érdekében a programban részt vevő intézményeknek tevékenységeik tervezésénél figyelembe kell venniük a helyi sajátosságokat, valamint a tevékenységeik megvalósítása során – azoknak a program célkitűzéseivel való viszonya alapján – folyamatos fejlesztéssel kell biztosítaniuk tevékenységeik hatékonyságát.

Az intézményeknek igazodniuk kell a célok elérését mérhető módon megjelenítő indikátorokhoz. Az egyes indikátoroktól való eltérés kizárólag az AJKP központi irányítója által kijelölt, szakmai háttértámogatást nyújtó szervezet egyedi mérlegelése alapján történhet.

Az alábbiakban leírt tevékenységek rendszerszemléletű, komplex alkalmazása az intézmény fejlesztése érdekében követelmény. A tevékenységek részletes tervezése az AJKP programban résztvevő mentor segítségével történik.

A tevékenységek céljainak elérését, az indikátorok teljesülését a köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően évente értékelni kell.

Az intézményi és programszintű helyesbítő tevékenységek meghatározása érdekében a program előrehaladásának felmérését szolgáló vizsgálatok megállapításait is figyelembe kell venni. A program előrehaladását szakmai monitor vizsgálja az intézménnyel együttműködve, a szakmai háttértámogatást nyújtó szervezet megbízásából, az intézményi és programszintű szabályozó tevékenységek meghatározása érdekében.

3.1. A tanulók felkutatásának és beiskolázásának folyamata

Cél: Olyan beiskolázási intézményi stratégia megalkotása, amelybe foglalt tevékenységek végrehajtásának eredményekképpen az intézmény a tanulót és szüleit eléri és kellő motivációt képes kialakítani a leendő partnerekben a programba való belépéshez.

Célindikátor: Cél az egy évben maximálisan felvehető tanulólétszám felvétele, de annak eléréséig is törekednie kell a kollégiumnak arra, hogy legalábbis növekedjen a megelőző évhez képest a programba jelentkezett tanulók száma.

A tanulók felkutatására, beiskolázására irányuló stratégia kidolgozása és az arra épülő program működtetése érdekében végzett tevékenységek:

- a) stratégia készítése,
- b) a motiváció érdekében végzett tevékenységek,
- c) kapcsolati háló kiépítése és működtetése intézményi szinten a szülőkkel, általános iskolákkal, középiskolákkal, szakszolgálatokkal, gyermekjóléti szolgálattal, gyermekvédelmi szakellátó rendszerrel, önkormányzatokkal,

nemzetiségi önkormányzatokkal, munkaügyi szervezetekkel, civil szervezetekkel stb.,

- d) szükség szerint, kapcsolati háló kiépítése személyi szinten az érintett családokkal, tanulókkal,
- e) az intézmény sokoldalú bemutatása az érintett tanulóknak, családjaiknak
- f) kapcsolattartás a fenntartóval.

3.2. Felkészítés folyamata az AJKP-ban való részvételre

3.2.1. Cél: Részvétel a középiskolai életre való felkészítésben, olyan tevékenységek tervezése és megvalósítása, amelyek együttműködésben a tanuló családjával és általános iskolájával az AJKP előkészítő évre, illetve nyelvi előkészítő évre vagy kéttannyelvű középiskola 9. évfolyamára készítene fel az általános iskolai tanulmányok befejező szakaszában, illetve az AJKP első évében.

Célindikátor: A megelőző évekhez képest nő a tanulók és családjaik ismerete a programban történő részvétel feltételeiről, a programban résztvevő 9. évfolyamos tanulók iskolai sikerességét jelző folyamatokban pozitív irányú változás tapasztalható.

Akár már az általános iskolai tanulmányok időszakában, de az AJKP első évét megelőző nyáron feltétlenül a középiskolai életre való felkészítés támogatása érdekében végzett tevékenységek: a tanuló felkészítése, tanulmányi, kulturális, mentális szempontból pedagógiaiilag tervezett foglalkozások, ill. egyéb más formák keretében a családokkal együttműködve.

3.2.2. Cél: Olyan tevékenységek tervezése és megvalósítása, amelyek a tanuló családjával és a leendő/jelenlegi középiskolával együttműködésben az előkészítő év időszakában a kollégiumban folynak, és az érettségit adó középiskolai tanulmányokra készítene fel.

Célindikátor: Az AJKP előkészítő évfolyamon, vagy a nyelvi előkészítő évfolyamon vagy a két tannyelvű középiskola 9. évfolyamán tanulmányait folytató tanulók mindegyike beiratkozik középiskolába, vagy folytatja középiskolai tanulmányait.

Az AJKP előkészítő évfolyamon, vagy a nyelvi előkészítő évfolyamon vagy a két tannyelvű középiskola 9. évfolyamán végzett tevékenységek:

- a) pályaorientáció: integrált osztályokba történő átvétel koordinálása és támogatása,
- b) a célzott középiskola felvételijére való felkészülés támogatása,
- c) stabil élet- és napirend kialakítása.

3.3. A bemeneti mérés folyamata

Cél: Olyan folyamat kialakítása, amely megalapozza a tanuló fejlesztése érdekében végzett pedagógiai munka tervezését.

Célindikátor: Olyan, az intézményben kifejlesztett vagy adaptált mérések-értékelések elvégzése, melyek eredményei 100%-ban beépülnek az egyéni fejlesztési tervekbe.

A programba belépő tanuló komplex (szociális, kulturális, kompetencia, mentális és tanulmányi) helyzetének, igényeinek felmérése:

- a) mérőeszközök kiválasztása, kifejlesztése, adaptálása,
- b) az intézmény által kifejlesztett, vagy adaptált mérőeszközök használatával mérések elvégzése,
- c) az értékelési eredmények alapján a fejlesztési szükségletek azonosítása.

3.4. Az egyéni fejlesztés folyamata

Cél: Olyan folyamat kialakítása, amely során a tanuló egyéni szükségleteihez igazodó fejlesztésben részesül.

Célindikátor: A tanulók egyéni fejlesztési terveiben megfogalmazott összes cél a csoportra vetítetten legalább 80%-ban teljesül.

Az egyéni fejlesztési terv készítése és végrehajtása a kollégiumi nevelőtanár koordinációjával, a tervezett fejlesztésbe bevont partnerek közreműködésével, valamint további kollégiumi nevelőtanárok, középiskolai tanárok, szükség esetén további szakemberek, továbbá a tanuló és a szülő bevonásával történik. Az így kialakított terv alapján az egyéni fejlesztés megvalósítása és értékelése érdekében végzett tevékenységek:

- a) egyéni fejlesztés eljárásrendjének megalkotása és működtetése,
- b) ütemterv készítése az egyéni fejlesztési terv kialakításához,
- c) egyéni megállapodás a tanulók tanulmányi és egyéb céljairól,
- d) egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, a tehetségfejlesztés érdekében; a tervek megvalósulásának érdekében differenciált tanulásszervezés,
- e) folyamatos visszajelzés a tanuló egyéni haladásáról és a továbblépés lehetséges irányairól (egyéni fejlesztési tervek és napló, szöveges értékelés, számszerű eredmények),
- f) az egyéni fejlesztési tervek alapján szervezett tantárgyi képességfejlesztő programok.

3.5. Az egyéni fejlesztés eszközrendszere

Cél: Olyan eszközrendszer biztosítása, amely a tanuló egyéni fejlesztését szolgálja.

Célindikátor: Az egyéni fejlesztési naplóban, az eszközrendszerben rendelkezésre álló támogatások igénybevétele 100%-ban nyomon követhető.

Az e rendeletben meghatározott valamennyi pedagógiai tevékenység területen a kompetencia alapú fejlesztést és az esélyegyenlőséget elősegítő tevékenységek:

- a) az alapprogramban meghatározott kompetenciák fejlesztése,
- b) tanulási motivációt fejlesztő tevékenységek,
- c) előítéletek kezelése,
- d) multikulturális tartalmak közvetítése,
- e) identitás artikulálása és erősítése,
- f) kortárs-segítés,
- g) tanári patrónusi rendszer működtetése,
- h) önismeret és mentálhigiéné,
- i) a tanulói önkormányzatiság kialakítása, erősítése.

3.6. Pedagógiai környezet

Cél: Olyan pedagógiai környezet megteremtése, amely környezetben a tanuló fejlődése a leghatékonyabb módon folyik.

Célindikátor: A tanulók több mint 50%-a javít az előző félévi tanulmányi átlag eredményén, vagy az e melléklet 2.3. pontjában foglaltak szerint szervezett csoport összesített átlaga meghaladja az előző félévi átlag eredményét, mindaddig, amíg el nem éri a 3,5-et, amit tartani kell az érettségi időpontjáig.

Inkluzív pedagógiai környezet megteremtését szolgáló módszertanok, valamint a tanuló egyéni és csoportos felkészülését támogató tanulásszervezési keretek alkalmazását támogató tevékenységek:

- a) kooperatív alapelvek mentén szerveződött tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül, kooperációra épülő tanári fejlesztő műhelyek keretében),
- b) projekt módszer alkalmazásával szerveződő tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül),

- c) tevékenységközpontú tanulási és tanítási eljárások,
- d) drámapedagógia eszközrendszerének alkalmazása,
- e) családlátogatás,
- f) mentálhigiénés műhelyek megfelelő szakemberek bevonásával.

3.7. A tanulói mérés és értékelés folyamata

Cél: Olyan folyamat kialakítása, amely során a tanulói teljesítmény mérése és értékelése a tanuló fejlesztését szolgálja.

Célindikátor: Olyan, az intézményben kifejlesztett vagy adaptált mérések és értékelések elvégzése minimum évente egy alkalommal, amelyek eredményei 100%-ban beépülnek az egyéni fejlesztési tervekbe. A tanuló értékelése, az értékelésről történő visszajelzés minden esetben szükséges valamennyi érintett partner számára. A kompetencia alapú fejlesztés elengedhetetlen eszköze az egyéni képességek feltérképezése, a fejlesztési törekvések kiértékelése, sőt a fejlesztésben résztvevők bevonása az értékelés továbbfejlesztésének folyamatába. Ez biztosítja a fejlesztés számára minél inkább felhasználható, a fejlesztésben részt vevők számára érthető visszajelzéseket.

A tanuló értékelése, az értékelésről történő visszajelzés tevékenységei:

- a) mérőeszközök kiválasztása, kifejlesztése, adaptálása,
- b) a mérési rendszer eljárásrendjének kialakítása és rögzítése az intézmény e rendeletben szereplő, tanévenként elkészítendő feladatterv mellékleteként.
- c) az intézmény által kifejlesztett, vagy adaptált mérőeszközök használatával, rögzített eljárásrend szerint a mérések elvégzése:
  - ca) kulcskompetenciák és kognitív ismeretek egyéni, intézményi és országos standardokkal is összevethető mérése,
  - cb) a tanuló szociális helyzetének felmérése.
- d) az értékelési eredmények alapján a támogatási, fejlesztési igények és szükségletek azonosítása,
- e) hatékony tanuló-megismerési technikák alkalmazása (spontán és tudatos, pl.: interjú, kérdőív, megfigyelés, dokumentum-elemzés),
- f) a tanulók és családjaik bevonásával a mérésekkel összefüggő visszajelzési rendszer kialakítása, fejlesztése.

3.8. Pályaorientáció

Cél: Olyan folyamat kialakítása és működtetése, amely a tanuló irányultságának megfelelő életpálya sikeres építését szolgálja.

Célindikátor: A programban tanulók legalább az érettségit megelőző két tanévre rendelkeznek karriertervvel – célokkal, azok elérését szolgáló tevékenységekkel –, mely célokat minden tanuló eléri az érettségi időpontjáig.

A továbbtanulási és munkavállalási célok kijelölése érdekében a tanuló két tanévvel az érettségi előtt a nevelésében érintettekkel közösen karriertervet készít az egyéni fejlesztési terv keretei között, mellyel összefüggésben megvalósítandó tevékenységek:

- a) karrierterv készítése a célok, részcélok rögzítésével,
- b) karrierterv céljainak elérését szolgáló tevékenységek megvalósítása,
- c) karrierterv értékelése és korrekciója.

3.9. Az AJKP folyamatos fejlesztése

Cél: Olyan folyamat kialakítása, amely az intézményben megvalósított AJKP alapú kollégiumi program fejlesztését szolgálja.

Célindikátor: Folyamatosan nagyobb az intézménybe jelentkezők száma, mint a felvehető maximális létszám. Folyamatosan nő a programba felvettek száma az évente meghatározott évfolyamonkénti maximális létszámig. Érettségit szerez az AJKP keretében a programban résztvevő, az utolsó tanévig eljutó tanulók minimum 90%-a. A programban részt vevő diákok legalább 15%-a középfokú nyelvvizsgát tesz, valamint jogosítványt szerez és számítógép-kezelői tanfolyamot teljesít.

A programban végzett diákok körében öt év átlagában számítva növekszik a felsőoktatási intézményekbe felvett diákok aránya, legalább az 50% eléréséig.

A program folyamatos fejlesztése érdekében intézményen belüli és intézmények között végzett tevékenységek, melyek kiterjednek a program tervezésére, folyamatos belső ellenőrzésére, értékelésére és a tapasztalatok alapján történő továbbfejlesztésére:

- a) az AJKP fejlesztési stratégia és eszközrendszer (humánerőforrás, szabályozás, tevékenységek) kialakítása és működtetése,
- b) évente készítendő feladatterv részeként programfejlesztési feladatok meghatározása,
- c) a mentori beszámolók, a monitori visszajelzések és a program előrehaladásának értékelését szolgáló tevékenységek hasznosítása a programfejlesztés érdekében,

- d) a horizontális tanulás működtetése a programban részt vevő intézmények között és az intézményben futó programon belül az intézményfejlesztés érdekében (többek között a jó gyakorlatok leírása, adaptálása, fejlesztő csoportok működtetése a programban részt vevő intézményen belül és intézmények között),
- e) a programban keletkező adatok visszacsatolása a programfejlesztés folyamatába.

AJKP Feladattervező

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program

1. Bevezetés

Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programban (továbbiakban: AJKSZP) részt vevő kollégiumoknak az alapprogramban megfogalmazott célkitűzések teljesítése mellett további, a jelen mellékletben meghatározott követelményeknek kell megfelelniük.

Az AJKSZP-ben részt vevő kollégiumok az e mellékletben meghatározottaknak megfelelően és a feladattervező alkalmazásával elkészítik a saját éves munkatervüket az AJKSZP-ben érintett tanulókra, kollégiumi csoportokra, nevelői tevékenységekre, intézményszervezésre és vezetésre, valamint az intézmény fejlesztésére vonatkozóan.

A programban részt vevő diákok tanulmányaikat szakképző intézményben, a nappali rendszerű iskolai oktatás 9. évfolyamán vagy felzárkóztató évfolyamon kezdhetik meg, és az államilag elismert szakképesítés megszerzéséig folytatják.

Az AJKSZP célja, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók a jelenleginél nagyobb arányban tanulhassanak eredményesen a szakiskolákban.

Az AJKSZP további célja, hogy a célcsoport számára szakiskolai tanulmányaikhoz a kollégium keretei között inkluzív pedagógiai környezetet biztosítson, gondoskodjon a szociális hátrányok kompenzálásáról, valamint hatékonyan támogassa a lemorzsolódás csökkenését, illetve a célcsoport tagjainak szakmához jutását.

Az AJKSZP-ban szakiskolás tanulókat is ellátó kollégiumok és a tanulókat oktató-nevelő szakiskolák egymással együttműködésben vállalnak felelősséget azért, hogy a program célcsoportjához tartozó, nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, tanulókat államilag elismert szakképesítéshez segítsenek. A kollégiumok és a szakiskolák közös felelőssége különösen az AJKSZP-ba való bekerülés és a pályorientációval támogatott előrehaladás, a diákok, a szülők és a tanárok közötti együttműködés megszervezése és megvalósítása, az inkluzív pedagógiai közeg megteremtése.

Az AJKSZP-ban részt vevő intézményeknek fokozott erőfeszítést kell tenniük annak érdekében, hogy az AJKSZP jelentős mértékben hozzájáruljon a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve rászoruló gyermekek társadalmi felemelkedéséhez.

2. Az AJKSZP-ban részt vevő kollégium feladatai

2.1. Az AJKSZP és a kollégiumi pedagógiai program

A programban részt vevő tanulók sikeres tanulmányi előmenetele, szociális hátrányainak csökkentése, kulturális javakhoz való hozzáférése érdekében a támogató eszközrendszert az intézmény pedagógiai programjában önálló programként kell rögzíteni az e melléklet 3. pontjában felsorolt tevékenységek beépítésével.

Az egyes tevékenységek bevezetése és alkalmazása az évente elkészítendő részletes feladatterv szerint történik.

2.2. A nevelőtestület

Az AJKSZP-ban részt vevő pedagógusok kiválasztásakor a kollégiumnak törekednie kell arra, hogy az AJKSZP megvalósításába bevont pedagógusok képzettsége és kompetenciái összességében alkalmasak legyenek az e rendeletben leírt széles körű pedagógiai tevékenységrendszer megvalósítására.

Az AJKSZP keretei közötti pedagógiai tevékenységrendszer működtetéséhez szükséges elvárások:

A kollégium nevelőtestülete

- a) elfogadja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, törekszik arra, hogy egyénileg felmérje, megismerje, értelmezze és kielégítse szociális, kulturális, és mentális igényeiket és szükségleteiket; képes a tanuló szüleivel vagy gondviselőjével és a tanulóval alkotó együttműködésre mindezen törekvések teljesülése érdekében,
- b) elfogadja, hogy a heterogén tanulócsoportok optimális, az egyéni fejlődést is elősegítő környezetet jelentenek a diákok számára,
- c) kész a kollégiumi tanulás, nevelés szociális közegének megismerésére; képes hatásainak értelmezésére, és a szociális, pedagógiai befolyásolási lehetőségek kiaknázására a segítő partnerekkel együttműködve,
- d) jól felkészült saját tantárgyában, vagy műveltségterületén, képes komplex műveltségterületi tanulói fejlesztő tevékenységekben gondolkodni, s látni a célok, a tartalom és a tanulásszervezés, valamint eredmények közötti összefüggéseket,
- e) érti, elfogadja az AJKSZP és a kollégiumi pedagógiai program prioritásait: ismeri és érti a személyre szabott nevelési szemléletmódot, vagy törekszik megismerésére, annak elfogadására,
- f) törekszik a személyre szabott nevelés gyakorlati megvalósítására a nevelés tervezésében, megvalósításában, képes a tanulók egyéni fejlődési igényeire építve a tanulókat önálló, felelős fejlesztő tevékenységekre, tudás-konstruálásra ösztönözni; ismeri, érti a különböző szervezési módok lehetőségeit és korlátait, nem azonosítja a személyre szabottságot az egyéni munkával, képes kooperatív tanulásszervezés ösztönzésére, irányítására, törekszik a fejlesztő, támogató értékelés alkalmazására,

- g) kész a belső együttműködésre, kész együttműködni a munkáját támogató szakemberekkel (mentor, szociális munkás, mentálhigiénés szakember, gyermekvédelmi szakember, pszichológus), a szülőkkel és az csoport vagy tanuló szűkebb társadalmi környezetével,
- h) kész az önértékelésre, nyitott mások értékelő visszajelzésére, képes a reflexiók alapján változtatni nézetein és gyakorlatán,
- i) pedagógiai kihívásként értelmezi a programban való részvételt, érdeklődik a pedagógus szakmában felmerülő új megközelítések, új módszerek iránt, kész ezekről párbeszédet folytatni és saját gyakorlatában kipróbálni.

Szükséges az egyes tevékenységek és támogatások éves tervezése során a megfelelő képzettségű és kompetenciájú humán erőforrás-igény áttekintése.

2.3. Csoportszervezés

A kollégiumi csoportszervezés fő irányelve, hogy a kollégiumi csoport az összes tagja számára biztosítsa az e rendeletben foglalt valamennyi feltételt. Ennek figyelembevételével a kollégium az AJKSZP-ba felvett tanulókat különböző módon szervezheti kollégiumi csoporttá, illetve foglalkozási csoportokba az alábbiak szerint:

- a) az AJKSZP azonos évfolyamán tanulókból kialakított csoport,
- b) az AJKSZP különböző évfolyamain tanulókból kialakított csoport,
- c) az AJKSZP-ba felvett tanulókból és a kollégium nem AJKSZP-s tanulóiból kialakított csoport.

2.4. Együttműködés

Az AJKSZP-ban részt vevő kollégium feladata olyan kapcsolatrendszer megteremtése és működtetése a programban érintett minden szereplő részvételével, amely az AJKSZP valamennyi folyamatának sikeres, hatékony működésnek alapvető feltétele. Ennek érdekében elengedhetetlen feltétel, hogy az alapprogramban meghatározott valamennyi pedagógiai tevékenységet partnerszemléletű együttműködés hassa át.

Az együttműködés kiemelt területei:

- a) együttműködés a fejlesztésben részt vevők között,
- b) együttműködés a családdal,
- c) együttműködés a programot alapvetően megvalósító kollégiumi nevelőtanárok és szakiskolai tanárok között,
- d) együttműködés az intézményi önkormányzatiság szintjein – tanulók, pedagógusok,

- dolgozók közvetlen részvétele,
- e) együttműködés munkaügyi központokkal,
  - f) együttműködés általános iskolákkal, továbbá más szakiskolákkal és kollégiumokkal,
  - g) együttműködés szakmai szolgáltatókkal és szakszolgálatokkal,
  - h) együttműködés a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálattal,
  - i) együttműködés a területileg illetékes gyermekvédelmi szakellátó rendszerrel,
  - j) együttműködés települési önkormányzatokkal,
  - k) együttműködés nemzetiségi önkormányzatokkal,
  - l) együttműködés civil szervezetekkel,
  - m) együttműködés nemzetközi partnerekkel.

3. Az AJKSZP fő folyamatai, a folyamatok céljai, indikátorai, működtetése során megvalósítandó tevékenységek, tevékenységcsoportok

A 3.1–3.9. pontokban foglalt fő folyamatok azok a kulcsfolyamatok, melyek együttesen és komplex alkalmazásban az AJKSZP céljainak elérését biztosítják.

A fő folyamatokban meghatározott tevékenységcsoportokra vonatkozóan rögzített célok elérése érdekében a programban részt vevő intézményeknek tevékenységeik tervezésénél figyelembe kell venniük a helyi sajátosságokat valamint a tevékenységeik megvalósítása során – azoknak a program célkitűzéseivel való viszonya alapján – folyamatos fejlesztéssel kell biztosítaniuk tevékenységeik hatékonyságát.

Az intézményeknek igazodniuk kell a célok elérését mérhető módon megjelenítő indikátorokhoz. Az egyes indikátoroktól való eltérés kizárólag az AJKSZP központi irányítója által kijelölt, szakmai háttértámogatást nyújtó szervezet egyedi mérlegelése alapján történhet.

Az alábbiakban leírt tevékenységek rendszerszemléletű komplex alkalmazása az intézmény fejlesztése érdekében követelmény. A tevékenységek részletes tervezése az AJKSZP programban részt vevő mentor segítségével történik.

A tevékenységek céljainak elérését, az indikátorok teljesülését a köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően évente értékelni kell.

3. 1. A tanulók felkutatásának és beiskolázásának folyamata

Cél: Olyan beiskolázási intézményi stratégia megalkotása, amelyben foglalt tevékenységek végrehajtásának eredményekképpen az intézmény a tanulót és szüleit eléri és kellő motivációt képes kialakítani a leendő partnerekben a programba való belépéshez.

Célindikátor: cél az évente maximálisan felvehető tanulólétszám felvételének elérése, a megelőző évhez képest a programba jelentkező tanulók száma 10%-kal nő, de legfeljebb a maximálisan felvehető létszám 150%-áig.

A tanulók felkutatására, beiskolázására irányuló stratégia kidolgozása és az arra épülő program működtetése érdekében végzett tevékenységek:

- a) stratégia készítése,
- b) a motiváció érdekében végzett tevékenységek,
- c) kapcsolati háló kiépítése és működtetése intézményi szinten a szülőkkel, általános iskolákkal, középiskolákkal, szakszolgálatokkal, gyermekjóléti szolgálattal, gyermekvédelmi szakellátó rendszerrel, önkormányzatokkal, nemzetiségi önkormányzatokkal, munkaügyi szervezetekkel, civil szervezetekkel stb.,
- d) szükség szerint kapcsolati háló kiépítése személyi szinten az érintett családokkal, tanulókkal,
- e) az intézmény sokoldalú bemutatása az érintett tanulóknak, családjaiknak.

3.2. A felkészítés folyamata az AJKSZP programban való részvételre

Cél: részvétel a szakiskolai életre való felkészítésben, olyan tevékenységek tervezése és megvalósítása, amelyek a tanuló családjával és általános iskolájával, valamint szakiskolákkal együttműködve a szakiskola 9. évfolyamára készít fel az általános iskola befejező szakaszában.

Célindikátor: Valamennyi, a programba felvételt nyert tanuló beiratkozik a szakiskola 9. évfolyamára és a kollégiumba. A megelőző évekhez képest alaposabb ismeretekkel rendelkeznek a tanulók és családjaik a programban történő részvétel feltételeiről, a programban résztvevő 9. évfolyamos tanulók iskolai sikerességét jelző folyamatokban pozitív irányú változás tapasztalható.

A szakiskola életre való felkészítés támogatása érdekében végzett tevékenységek:

- a) az általános iskolai tanulmányok időszakában a tanuló felkészítése, pedagógiaileg tervezett foglalkozások, ill. egyéb más formák keretében a családokkal együttműködve,
- b) az AJKSZP első évében stabil élet- és napirend kialakítása.

3.3. A bemeneti mérés folyamata

Cél: Olyan folyamat kialakítása, amely megalapozza a tanuló fejlesztése érdekében végzett pedagógiai munka tervezését.

Célindikátor: Olyan, az intézményben kifejlesztett vagy adaptált mérések és értékelések elvégzése, melyek eredményei 100 %-ban beépülnek az egyéni fejlesztési tervekbe.

A programba belépő tanuló komplex (szociális, kulturális, képességbeli, mentális és tanulmányi) helyzetének, igényeinek felmérése:

- a) mérőeszközök kiválasztása, kifejlesztése, adaptálása,
- b) az intézmény által kifejlesztett, vagy adaptált mérőeszközök használatával mérések elvégzése,
- c) az értékelési eredmények alapján a fejlesztési szükségletek és az igények azonosítása.

3.4. Egyéni fejlesztés folyamata

Cél: Olyan folyamat kialakítása, amely során a tanuló egyéni szükségleteihez és igényeihez igazodó fejlesztésben részesül.

Célindikátor: A tanulók egyéni fejlesztési terveiben megfogalmazott összes cél a csoportra vetítetten legalább 80%-ban teljesül.

Az egyéni fejlesztési terv készítése és végrehajtása a kollégiumi nevelőtanár koordinációjával, a tervezett fejlesztésbe bevont partnerek közreműködésével, valamint további kollégiumi nevelőtanárok, szakiskolai tanárok, szükség esetén további szakemberek, pszichológus és fejlesztőpedagógus, továbbá a tanuló és a szülők bevonásával történik. Az így kialakított terv alapján az egyéni fejlesztés megvalósítása és értékelése érdekében végzett tevékenységek:

- a) az egyéni fejlesztés eljárásrendjének megalkotása és működtetése,
- b) ütemterv készítése az egyéni fejlesztési terv kialakításához,
- c) egyéni megállapodás a tanulók tanulmányi és egyéb céljairól,
- d) egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, a tehetségfejlesztés érdekében, a tervek megvalósulásának érdekében differenciált tanulásszervezés,
- e) folyamatos visszajelzés a tanuló egyéni haladásáról és a továbblépés lehetséges irányairól (egyéni fejlesztési tervek és napló, szóveges értékelés, számszerű eredmények),

- f) az egyéni fejlesztési tervek alapján szervezett tantárgyi képességfejlesztő programok.

3.5. Egyéni fejlesztés eszközrendszere

Cél: Olyan eszközrendszer biztosítása, amely a tanuló egyéni fejlesztését szolgálja.

Célindikátor: Az egyéni fejlesztési naplóban, az eszközrendszerben rendelkezésre álló támogatások igénybevétele 100% -ban nyomon követhető.

Az alapprogramban meghatározott valamennyi pedagógiai tevékenység területen a kompetencia alapú fejlesztést és az esélyegyenlőséget elősegítő tevékenységek:

- a) az alapprogramban meghatározott kompetenciák fejlesztése,
- b) tanulási motivációt fejlesztő tevékenységek,
- c) előítéletek kezelése,
- d) multikulturális tartalmak közvetítése,
- e) identitás artikulálása és erősítése,
- f) kortárs-segítés,
- g) tanári mentori rendszer működtetése,
- h) önismeret és mentálhigiéné,
- i) a tanulói önkormányzatiság kialakítása, erősítése.

3.6. Pedagógiai környezet

Cél: Olyan pedagógiai környezet megteremtése, amely környezetben a tanuló fejlődése a leghatékonyabb módon folyik.

Célindikátor: A tanulók több mint 50%-a javít az előző félévi tanulmányi átlag eredményén, vagy az e melléklet 2.3. pontjában foglaltak szerint szervezett csoport összesített átlaga meghaladja az előző félévi átlageredményét.

Inkluzív pedagógiai környezet megteremtését, a tanuló egyéni és kiscsoportos (4-6 fő) felkészülését támogató tanulásszervezést szolgáló tevékenységek:

- a) kooperatív alapelvek mentén szerveződött tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül, kooperációra épülő tanári fejlesztő műhelyek keretében),
- b) projekt módszer alkalmazásával szerveződő tevékenységek (csoportfoglalkozáson,

csoportfoglalkozáson kívül),

- c) tevékenységközpontú tanulási és tanítási eljárások,
- d) drámapedagógia eszközrendszerének alkalmazása,
- e) családlátogatás,
- f) mentálhigiénés műhelyek megfelelő szakemberek bevonásával.

3.7. A tanulói mérés és értékelés folyamata

Cél: Olyan folyamat kialakítása, amely során a tanulói teljesítmény mérése és értékelése a tanuló fejlesztését szolgálja.

Célindikátor: Olyan, az intézményben kifejlesztett vagy adaptált mérések és értékelések elvégzése, melyek eredményei, 100%-ban beépülnek az egyéni fejlesztési tervekbe.

A tanuló értékelése, az értékelésről történő visszajelzés minden esetben szükséges valamennyi érintett partner számára. A kompetencia alapú fejlesztés elengedhetetlen eszköze az egyéni képességek feltérképezése, a fejlesztési törekvések kiértékelése, sőt a fejlesztésben részt vevők bevonása az értékelés továbbfejlesztésének folyamatába. Ez biztosítja a fejlesztés számára minél inkább felhasználható, a fejlesztésben részt vevők számára érthető visszajelzéseket.

A tanuló értékelése, az értékelésről történő visszajelzés tevékenységei:

- a) mérőeszközök kiválasztása, kifejlesztése, adaptálása,
- b) az intézmény azonosított és megjelölt mérőeszközeinek használatával mérések elvégzése:
  - ba) kulcskompetenciák és kognitív ismeretek egyéni, intézményi és országos standardokkal is összevethető mérése érdekében,
  - bb) a tanuló szociális helyzetének felmérése érdekében,
- c) az értékelési eredmények alapján a támogatási, fejlesztési igények és szükségletek azonosítása,
- d) hatékony tanuló-megismerési technikák alkalmazása (spontán és tudatos, pl.: interjú, kérdőív, megfigyelés, dokumentum-elemzés),
- e) a tanulók és családjaik bevonásával a mérésekkel összefüggő visszajelzési rendszer kialakítása, fejlesztése.

3.8. Pályaorientáció

Cél: Olyan folyamat kialakítása és működtetése, amely a tanuló irányultságának megfelelő életpálya sikeres építését szolgálja.

Célindikátor: A programban tanulók a szakiskola 9. évfolyamának végén rendelkeznek karriertervvel, célokkal, azok elérését szolgáló tevékenységekkel.

A munkavállalási célok kijelölése érdekében a programban tanulók a szakiskola 10. évfolyamának végén az egyéni fejlesztési terv keretei között karriertervet készítenek a nevelésükben érintettekkel közösen. A karriertervben a célokat, részcélokat és ezek megvalósítását szolgáló tevékenységeket rögzítik. A karrierterv sikeres megvalósítása érdekében megvalósítandó tevékenységek:

- a) munkaerő-piaci helyzetfelmérés,
- b) pályaorientációs vizsgálat a munkaügyi központ bevonásával,
- c) diákmunka szervezése,
- d) munkahelyek, gyakorlóhelyek látogatása a szakma megismerés céljából,
- e) karrierterv készítése,
- f) a karrierterv tevékenységeinek megvalósítása,
- g) a karrierterv értékelése és korrekciója.

3.9. Az AJKSZP folyamatos fejlesztése

Cél: Olyan folyamat kialakítása, amely az intézményben folyó AJKSZP program fejlesztését szolgálja.

Célindikátor: Növekszik az intézménybe jelentkezők száma. Folyamatosan nő a programba felvettek száma a maximálisan a bevonható létszámig. Szakképzettséget szerez az AJKSZP keretében a programban résztvevő tanulók minimum 70%-a.

Az intézményi program folyamatos fejlesztése érdekében intézményen belüli és intézmények között végzett tevékenységek, melyek kiterjednek a program tervezésére, folyamatos belső ellenőrzésére, értékelésére és a tapasztalatok alapján történő továbbfejlesztésére:

- a) az AJKSZP fejlesztési stratégia és eszközrendszer (humánerőforrás, szabályozás, tevékenységek) kialakítása és működtetése,
- b) évente készítendő feladatterv részeként programfejlesztési feladatok meghatározása,
- c) a mentori beszámolók, a monitori visszajelzések és a program előrehaladásának értékelését szolgáló tevékenységek hasznosítása a programfejlesztés érdekében,
- d) a horizontális tanulás működtetése a programban részt vevő intézmények között és az intézményben futó programon belül az intézményfejlesztés érdekében (többek

között a jó gyakorlatok leírása, adaptálása, fejlesztő csoportok működtetése a programban részt vevő intézményen belül és intézmények között),

e) a programban keletkező adatok visszacsatolása a programfejlesztés folyamatába.

AJKSZP Feladattervező

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

	fejlesztését szolgálja.	n rendelkezésre álló támogatások igénybevétele 100 % -ban nyomon követhető.	Tanulási motivációt fejlesztő tevékenységek																
			Előítéletek kezelése																
			Multikulturális tartalmak közvetítése																
			Identitás artikulálása és erősítése																
			Kortárs-segítés																
			Tanári mentori rendszer működtetése																
			Önismeret és mentálhigiéné																
			A tanulói önkormányzatiság kialakítása, erősítése																

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]